

GERİ KAZANIM KATILIM PAYI / SIK SORULAN SORULAR

Geri kazanım katılım payı nedir?

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin piyasaya arzında ürün cinsine bağlı olarak 2872 sayılı Çevre Kanununun ekli (1) sayılı listesinde belirlenen tutardır.

Geri kazanım katılım payı hangi ürünler için uygulanır?

Çevre Kanununun ekli (1) sayılı listesinde yer alan ürünler için geri kazanım katılım payı uygulanır.

Geri kazanım katılım payına ilişkin yönetmelik nedir?

Çevre Kanununun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya sürenlerden/ithalatçılardan tahsil edilecek geri kazanım katılım paylarının belirlenmesine, beyan edilmesine, tahsilatına ve izlenmesi ile Kanunun ek-1 sayılı listesindeki ürünlerden, plastik poşetler için satış noktalarınca, diğer ürünler için piyasaya sürenlerce/ithalatçılarca uyulacak hükümlere ilişkin idari ve teknik usul ve esasların belirlendiği 31/12/2019 tarihli ve 30995 sayılı (4. Mükerrer) Resmi Gazetede yayımlanan yönetmeliktir.

Geri kazanım katılım payı kimlerden tahsil edilir?

Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya sürenlerden/ithalatçılardan tahsil edilir.

Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi nedir?

Plastik poşetler için satış noktaları, diğer ürünler için piyasaya sürenler/ithalatçılar tarafından piyasaya arz edilen ürünlere ilişkin ödenmesi gereken geri kazanım katılım payının Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen usulde verilmesine ilişkin beynamedir.

Geri kazanım katılım payına ilişkin beyanname ve ödeme işlemlerini nereye yapmalıyım?

2872 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına vermiş olduğu yetkiye dayanılarak Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesinin elektronik ortamda beyan edilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Piyasaya arz edilen ürünlere yönelik olarak piyasaya sürenler/ithalatçılar ve satış noktalarınca yapılacak beyanlarda, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen esaslara uyulacaktır. Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) tarafından; 5/2/2020 tarih ve 31030 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği (Sıra No:1)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 3) ile Çevre Kanununa ekli (1) sayılı listede yer alan plastik poşetler dışındaki diğer ürünler için ödenecek geri kazanım katılım payının beyanı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

“Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul Ve Esaslar” düzenleyici nitelikte bir belge olarak mı değerlendirilmelidir?

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul Ve Esaslar, Kanun ve Yönetmeliğe dayanılarak ve mevzuat hazırlama esasları dikkate alınarak oluşturulmuş olup düzenleyici değil, Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin tanımlayıcı ve açıklayıcı hususlara yönelik olduğu Yönetmeliğin 6’ncı Maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde de yer almaktadır.

Usul ve esaslarda geçen “geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamaktadır.” veya “geri kazanım katılım payı yükümlülüğü oluşmaz.” ifadelerinden kasıt beyan verilip ödeme mi yapılmayacak yoksa beyan da yok ödeme de yapılmayacak şekilde anlaşılmalıdır?

“GEKAP yükümlülüğü” GEKAP Yönetmeliği ile getirilen tüm yükümlülükleri ifade etmektedir.

Orijinal eşya/parça nedir?

Bütünlük arz eden eşyaların işlevini yerine getirmesinde kullanılan ve bu eşyaların ilk üretim aşamasında eşyaya bütünlük bileşen olarak doğrudan monte edilen ürünlerdir. Bu ürünlerden Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ve piyasaya arz edilecek araçlar ile elektrikli ve elektronik eşyalarda kullanılanlara ilişkin hükümler Yönetmeliğin 5'inci maddesinin onuncu ve onbirinci fıkralarında verilmiştir.

Çevre görevlisinin geri kazanım katılım payı kapsamındaki yükümlülüğü nedir?

Çevre Görevlisi, piyasaya süren/ithalatçı ve satış noktalarının gerçek/tüzel kişilikleri adına geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi ürün ve eşyaların tespitini, beyana esas miktarlarının muhasebe sorumlusunca belirlenmesini; çevre mevzuatı kapsamındaki bildirimlerin, beyan ve beyannamelerin belirtilen formatta, zamanında ve eksiksiz olarak hazırlanarak ilgili idarelere sunulmasını sağlayan, kontrol eden, izleyen ve raporlayan Çevre Kanunu'nun Ek Madde 2'sinde belirtilen görevliler/çevre yönetim birimlerindeki görevlilerdir. Sürekli bir çevre görevlisi istihdam eden veya çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti alan veya çevre yönetim birimi kurma zorunluluğu bulunan piyasaya süren işletmeler (ithalatçılar ve satış noktaları dahil) ile ödeyecekleri geri kazanım katılım payı miktarı (toplam beyan miktarının, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen beyan dönemini kapsadığı ay sayısına oranı) 50.000 Türk Lirası'ndan fazla olan piyasaya süren işletmeler (ithalatçılar ve satış noktaları dahil), Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik kapsamında yer alan tüm bildirim ve beyanların (iade ve mahsuplaşmaya esas işlemler dahil) muhasebe sorumlusu ve çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanmasını sağlamakla yükümlüdürler. Bu durum piyasaya süren/ithalatçının yükümlülüğünü ortadan kaldırmamaktadır.

Muhasebe sorumlusunun görevi nedir?

Muhasebe sorumlusu, makbuz, fatura, irsaliye vb. belgelerin kayıtlarından ve genel muhasebe ile ilgili işlemlerin mevzuata, muhasebe usul ve yönetmeliklerine uygun olarak yerine getirilmesinde piyasaya süren/ithalatçı ve satış noktalarının gerçek/tüzel kişilikleri adına organ veya temsilcilik görevini yapan veya bu görevi üstlenen kişi/kişilerdir. Piyasaya süren/ithalatçılar, Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik kapsamında yapılacak olan tüm bildirim ve beyanlarını (iade ve mahsuplaşmaya esas işlemler dahil) görevlendirdikleri muhasebe sorumlularına ilgili belgeler (alış, satış, devir, bağış vb teslim belgeleri, bütçe raporları, vergi beyanları gibi) üzerinden incelemek ve doğruluğunu görevleri kapsamında onaylatmakla yükümlüdürler.

Ek-1 sayılı listede yer alan bir/birkaç ürünün ithalatını gerçekleştiriyorum. Geri kazanım katılım payı tutarını ithalat aşamasında mı ödemeliyim?

Geri Kazanım Katılım Payı Yönetmeliği kapsamında yer alan ürünlerden serbest dolaşıma sokulmak sureti ile millileştirilen ürünler ithalatçı gerçek ve tüzel kişiler tarafından yurt içinde piyasaya arz edilmiş sayılır ve ithalatçılardan geri kazanım katılım payı alınır. İthalat işlemlerinde, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi ithalat işleminin gerçekleştiği tarih olarak esas alınır.

Bitkisel yağ üretimi gerçekleştirmekteyim. Üretimini yaptığım bitkisel yağları dökme olarak gıda üretimi yapan işletmelere vermekteyim. Geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğüm var mıdır?

Yurt içinde piyasaya arz edilen Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için geri kazanım katılım payına ilişkin beyan ve ödeme yükümlülüğü bu ürünleri piyasaya arz edenlere(piyasaya sürenlere) ve/veya ithalatçılara aittir. Geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi ürünlerden, satış şekline (ambalajlı veya dökme) bağımsız olarak Çevre Kanununun ek-1 sayılı listesinde belirtilen tutarlarda (2020 yılında bitkisel yağ için 10 kr/kg) geri kazanım katılım payı tahsil edilmektedir.

Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerin geri kazanım katılım payı tutarı her yıl değişecek mi?

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 10.12.2018 tarih ve 30621 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Çevre Kanunu'na eklenen geri kazanım katılım payı başlıklı Ek Madde 11'de "Bu listede yer alan tutarlar takvim yılı başından geçerli olmak üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu şekilde hesaplanan tutarların %5'ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz. Cumhurbaşkanı, bu suretle tespit edilen tutarları yarısına kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir." ifadesi yer almaktadır. Bu hüküm doğrultusunda, geri kazanım katılım payı tutarları her yıl yeniden hesaplanacaktır.

Bitkisel yağ ithal edip yurt içinde bitkisel yağ üreten işletmeye hammadde olarak vermektayim. Geri Kazanım Katılım Payı Yönetmeliği kapsamında yükümlülüğüm var mıdır?

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin beşinci maddesinin onaltıncı fıkrasında "Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerden bitkisel yağ ve madeni yağların Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılması durumunda hammadde olarak tedarik edilen bu ürünlerin ithalatçıları/üreticileri tarafından beyan yapılır, ancak hammadde olarak kullanılan bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmez." hükmü yer almaktadır. Bu doğrultuda yurtiçinde bitkisel yağ üretiminde hammadde olarak kullanılmak üzere temin edilen bitkisel yağlar için geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Nihai bitkisel yağ üretip piyasaya süren firmanın ise geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Yurt içinde kendi ticari markam ile ilaç üretimi gerçekleştirmektayim. Geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Yurt içinde üretimi gerçekleştirilen ilaç için piyasaya süren olarak geri kazanım katılım payı beyanı ve ödeme yükümlülüğünüz bulunmaktadır.

Yurt içinde kendi ticari markam ile buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi üretimi gerçekleştirmektayim. Geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Yurt içinde üretimi gerçekleştirilen buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi için piyasaya süren olarak geri kazanım katılım payı beyanı ve ödeme yükümlülüğünüz bulunmaktadır.

Araç üretimi gerçekleştirmektayim. Yurt içindeki bir firmadan lastik ve akümülatör temin ederek araç üretiminde kullanıyorum. Geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin beşinci maddesinin onuncu fıkrasında "Piyasaya arz edilecek araçlar ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde orijinal eşya/parça olarak kullanılan ve Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için araç ile elektrikli ve elektronik eşyayı piyasaya sürenler tarafından beyan yapılır ancak bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmez." hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda araçlarda

orijinal eşya/parça olarak kullanılan lastik, akümülatör vb. gibi Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için geri kazanım katılım payı beyanı verilir, ödeme yapılmaz.

Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerden birkaçının üretimini gerçekleştirerek piyasaya sürmekteyim. Geri kazanım katılım payı kapsamında yükümlülüğüm bulunmaktadır. Çevre görevlisi bulundurmam zorunda mıyım?

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslarda "Çevre görevlisi; Piyasaya süren/ithalatçı ve satış noktalarının gerçek/tüzel kişilikleri adına geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi ürün ve eşyaların tespitini, beyana esas miktarlarının muhasebe sorumlusunca belirlenmesini; çevre mevzuatı kapsamındaki bildirimlerin, beyan ve beyannamelerin belirtilen formatta, zamanında ve eksiksiz olarak hazırlanarak ilgili idarelere sunulmasını sağlayan, kontrol eden, izleyen ve raporlayan Çevre Kanunu'nun Ek Madde 2'sinde belirtilen görevliler/çevre yönetim birimlerindeki görevlilerdir. Sürekli bir çevre görevlisi istihdam eden veya çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti alan veya çevre yönetim birimi kurma zorunluluğu bulunan piyasaya süren işletmeler (ithalatçılar ve satış noktaları dahil) ile ödeyecekleri geri kazanım katılım payı miktarı (toplam beyan miktarının, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen beyan dönemini kapsadığı ay sayısına oranı) 50.000 Türk Lirası'ndan fazla olan piyasaya süren işletmeler (ithalatçılar ve satış noktaları dahil), Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik kapsamında yer alan tüm bildirim ve beyanların (iade ve mahsuplaşmaya esas işlemler dahil) muhasebe sorumlusu ve çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanmasını sağlamakla yükümlüdürler. Bu durum piyasaya süren/ithalatçının yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz." hükmü yer almaktadır. Bu doğrultuda ilgili mevzuatı gereğince çevre görevlisi istihdam etme zorunluluğu bulunanlar ile ödeyecekleri geri kazanım katılım payı miktarı (toplam beyan miktarının, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen beyan dönemini kapsadığı ay sayısına oranı) 50.000 TL'den fazla olan piyasaya süren işletmelerce yapılacak bildirim ve beyannamelerine esas veriler, çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanmalıdır. GEKAP mevzuatı kapsamında çevre görevlisi istihdam edilmesine yönelik bir zorunluluk bulunmamaktadır.

İlaç üreticisiyim, ürettiğim ilacın kutu/şişe etiket, kapak gibi ambalajları için geri kazanım katılım payı ödeyecek miyim?

İlaç, Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde yer alan bir üründür ve ilaç üreticilerinin/ithalatçılarının ilaçlar için belirlenen geri kazanım katılım payından sorumluluğu bulunmaktadır. Diğer yandan ilaç için kullanılan cam şişe, metal kapak, karton kutu, plastik film, etiket gibi birincil ambalajları ve kutu içindeki ölççek kaşığı/kabı, prospektüs gibi ürünler için ayrıca geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Boya üretimi gerçekleştirmekteyim. Boya kutuları için geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Çevre Kanununun ekli (1) sayılı listesinde yer almayan ürünler ile ilgili olarak, ekli (1) sayılı listede yer alan ambalajları için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmaktadır.

Geri kazanım katılım payına tabi olan soğutucuların içerisinde bulunan aydınlatma ekipmanları için ayrıca geri kazanım katılım payı ödemeli miyim?

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik gereğince, soğutuculardan geri kazanım katılım payı alınmaktadır. Fakat soğutucularda bulunan aydınlatma ürünlerinden ayrıca geri kazanım katılım payı alınmaz. Ancak, anılan Yönetmelik kapsamında olmayan büyük ölçekli sabit kurulum kriterlerine uyum gösteren, kurulumu ve sökümü uzman kişilerce gerçekleştirilen soğutucularda kullanılan veya piyasaya münferiden arz edilen aydınlatma ürünleri, "aydınlatma ekipmanları" kategorisinden geri kazanım katılım payı uygulamasına tabidir.

Piyasaya cep telefonu sürmekteyim. Cep telefonu ile birlikte pil, şarj cihazı ve kulaklık veriyorum. Her bir ürün için ayrı ayrı geri kazanım katılım payı tutarı ödemeli miyim?

Cep telefonu ile birlikte piyasaya arzı gerçekleşen pil, şarj cihazı, kulaklık "Bilişim telekomünikasyon ekipmanları" altında tek bir ürün olarak değerlendirilir.

Cep telefonu ile birlikte münferiden cep telefonu bataryası satışı da yapmaktayım. Cep telefonu bataryası için geri kazanım katılım payı ödeyecek miyim?

Cep telefonu bataryasının münferiden piyasaya arz edilmesi durumunda "pil" kategorisi altında değerlendirilir ve geri kazanım katılım payı ödenir.

Yenilenmiş ürün piyasaya arz etmekteyim. Geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Piyasaya sürenleri tarafından herhangi bir sebeple iade alınan ve mahsuplaşması yapılan ürünlerin bütünlüğü değiştirilmeden bir takım yenileme ve tamir süreçlerinden geçirilerek "yenilenmiş ürün" olarak piyasaya arz edilen ürünlerden Geri Kazanım Katılım Payı tahsil edilir.

Veteriner ilaçlar ithal etmekteyim. Geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelikteki ilaç tanımı kapsamında yer alan beşeri ilaçlar, veteriner ilaçları ve zirai ilaçlarının piyasaya arzında, geri kazanım katılım payı tahsil edilir.

Zirai ilaç üretiyorum. Geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelikteki ilaç tanımı kapsamında yer alan beşeri ilaçlar, veteriner ilaçları ve zirai ilaçlarının piyasaya arzında geri kazanım katılım payı tahsil edilir.

Yurtdışından lastik ithal etmekteyim. Geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Yurt içinde piyasaya arz edilen Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için geri kazanım katılım payına ilişkin beyan ve ödeme yükümlülüğü bu ürünleri piyasaya arz edenlere (piyasaya sürenlere) ve/veya ithalatçılara aittir. Bu nedenle ithalatını gerçekleştirdiğiniz lastikler için geri kazanım katılım payına ilişkin beyan ve ödeme yükümlülüğünüz bulunmaktadır.

Akümülatör ithal etmekte ve yurtiçinde araç üreten bir firmaya satmaktayım. Geri kazanım katılım payı yükümlülüğüm var mıdır?

Araç üreten firmanın "tedarikçi/yetkili ithalatçı"sı vasfıyla akümülatör ithal etmeniz kaydıyla geri kazanım katılım payı yükümlülüğünüz bulunmamaktadır.

Yurt dışından lastik ithal edip araç üreten firmaya veriyorum. Geri Kazanım Katılım Payı Yönetmeliği kapsamında beyanname doldurup geri kazanım katılım payı bedelini ben mi ödemeliyim? Araç üreten firma mı ödemeli?

İthalatı gerçekleştirilen lastiklerin araç üretiminde orijinal eşya/parça olarak kullanılması şartıyla bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmez. Ancak hem lastik ithalatçısı hem de araç üreticisi tarafından bu ürünlere yönelik geri kazanım katılım beyanı yapılır. Münferit olarak piyasaya arz edilen lastikler için ise geri kazanım katılım payı beyanı yapılır ve geri kazanım katılım payı ödenir.

Çevre Kanununun ek-1 sayılı listesinde yer alan elektrikli ve elektronik eşyalardan bazılarını başka bir firmaya ürettirip kendi markam ile piyasaya arz etmekteyim. Geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğünden hangi firma sorumludur?

Çevre Kanunu ek-1 sayılı listede yer alan elektrikli ve elektronik eşyaları kendi adınız ve/veya ticari markanızla piyasaya arz eden olarak geri kazanım katılım payı sorumluluğunuz bulunmaktadır

Başka bir firma için bitkisel yağ üretiliyor. Üzerinde firmamın ve diğer firmanın markası yer almaktadır. Geri Kazanım Katılım Payından hangimiz sorumluyuz?

Taraflar arasında yapılan sözleşmede herhangi bir aksi durum belirtilmediği sürece; "tedarikçi" vasfıyla farklı bir firmaya ürettiğiniz bitkisel yağın tüketiciye satış işlemi esnasında oluşacak geri kazanım katılım payından piyasaya süren firma sorumludur.

Büyük şantiyelerde kullanılan batarya ile çalışan dübel çakma, çivi çakma ve matkap makineleri ithalatı gerçekleştirilmekteyiz. Bahsi geçen aletlerin hangi ürün kategorisi altında değerlendirilmesi gerekmektedir? Geri Kazanım Katılım Payı Yönetmeliği kapsamında yükümlülük ne şekilde olacaktır?

Geri Kazanım Katılım Payı Yönetmeliği kapsamında değerlendirilen dübel çakma, çivi çakma ve matkapların Çevre Kanununun Ek-1 sayılı listesinde yer alan " Küçük ev aletleri ve diğerleri" kategorisi altında değerlendirilmektedir. İthalatı gerçekleştirilen söz konusu ürünler için piyasaya süren olarak geri kazanım katılım payı beyanı ve ödemesinin yapılması gerekmektedir.

Büyük şantiyelerde kullanılan batarya ile çalışan dübel çakma, çivi çakma ve matkap makinelerinde bulunan bataryaların, "diğer şarjlı piller" kategorisinde mi yoksa "orijinal eşya/parça" olarak mı değerlendirilmesi gerekmektedir? Geri Kazanım Katılım Payı Yönetmeliği kapsamında yükümlülük ne şekilde olacaktır?

Batarya ile çalışan dübel çakma, çivi çakma ve matkap makinelerinde bulunan bataryalar, söz konusu ürünün orijinal eşya/parçasıdır. Küçük ev aletleri ve diğerleri kategorisi kapsamında yer alan dübel çakma, çivi çakma ve matkap makineleri geri kazanım katılım payı beyanı ve ödemesi yapıldığı için bataryalar için ayrıca geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Yurt içinde içecek, dondurma ve gıda hizmetleri veren kurumsal firmalara ticari tip soğutucu ve dondurucu dolap üretmekteyiz. Üretilen ticari tip buzdolapları üzerine kendi markamız ile birlikte kurumsal müşterilerin marka ve tanıtım stickerleri basılmaktadır. Bu kapsamda, piyasaya süren mi yoksa tedarikçi olarak mı değerlendirilmemiz gerekmektedir?

Sipariş veren kurumsal firmanın kendi markasının tanıtımı amacıyla ürünlerin üzerine markasının konulduğu ve kendinin söz konusu ürünün üreticisi/piyasaya süreni olarak soğutucu ürünün satışını yapmadığı durumlarda, bu ürünlerin üretimini gerçekleştirerek ürünlerin üzerinde kendi markası bulunan ve soğutucu ürünün satışını yapan firmaların Geri Kazanım Katılım Payına ilişkin Yönetmelik kapsamında piyasaya süren olarak yükümlülüğü bulunmaktadır.

Yurt dışından araç ithal etmekteyiz. Aracın orijinal bir bütünü olan parçalar (akü, lastik, klima vd.) için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü var mıdır?

Araç, Çevre Kanununun ek-1 sayılı listesindeki ürünler arasında yer almamaktadır. Ancak aracın orijinal eşya/parçası olan ek-1'de yer alan lastik, akümülatör gibi ürünler için geri kazanım katılım payı beyanı yapılması gerekmektedir. Bu ürünler için beyan yapılmakta, geri kazanım payı ödemesi yapılmamaktadır. Bununla birlikte

ithal edilen aracın yanında yedek olarak verilen Kanunun ek-1 sayılı listesindeki ürünler (lastik, akü vd.) için ithalatçı tarafından geri kazanım katılım payı beyanı ve ödemesi gerçekleştirilir.

Madeni yağ olarak tanımlanan ürünler nelerdir?

Madeni yağlar, baz yağına veya kimyasal sentez yöntemi ile işlenen maddelere, bazı katkıların ilavesi sonucu, hareketli ve temas halinde olan iki yüzey arasındaki sürtünme ve/veya aşınmayı azaltma veya soğutma özelliğine sahip mamul haline getirilen doğal veya yapay maddeler olarak tanımlanmakta olup Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 7/12/2016 tarihli ve 6648 sayılı Kurul Kararı'nda madeni yağların GTİP numaraları belirtilmiştir.

Madeni yağ üreticisiyim, Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusundaki yükümlülüklerim nelerdir?

Madeni yağ üreticisi olarak üretilen madeni yağların piyasaya arz edilmesi durumunda geri kazanım katılım payı ödenecek ve beyan yapılacaktır. Üretilen madeni yağların, başka bir madeni yağ üreticisine üretiminde hammadde olarak kullanılmak şartıyla verilmesi durumunda nihai madeni yağı üreten gerçek/tüzel kişi geri kazanım katılım payını ödeyecek ve beyan yapacaktır. Başka bir madeni yağ üreticisine hammadde olarak madeni yağ veren gerçek/tüzel kişi ise madeni yağ üretiminde hammadde olarak kullanmak üzere verdiği madeni yağlar için geri kazanım katılım payını ödemeyecek ancak beyan yapacaktır.

Madeni yağ ithalatçısıyım, Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusundaki yükümlülüklerim nelerdir?

Madeni yağ ithalatçısı olarak, ithal edilen madeni yağlar için geri kazanım katılım payı ödenecek ve beyan yapılacaktır. İthal edilen madeni yağların, madeni yağ üreticisine üretiminde hammadde olarak kullanılmak şartıyla ithal edilmesi durumunda nihai madeni yağı üreten gerçek/tüzel kişi geri kazanım katılım payını ödeyecek ve beyan yapacaktır. Madeni yağ üreticisine hammadde olarak kullanılmak üzere madeni yağ ithal eden gerçek/tüzel kişi ise verdiği madeni yağlar için geri kazanım katılım payını ödemeyecek ancak beyan yapacaktır.

Madeni yağların lastik üreticilerine satışının gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ödenecek midir?

Madeni yağların, Çevre Kanunu'nun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerin (ambalajlar hariç) üretiminde hammadde olarak kullanılması durumunda hammadde olarak tedarik edilen bu madeni yağların ithalatçıları/üreticileri tarafından beyan yapılır, ancak hammadde olarak kullanılan bu madeni yağlardan geri kazanım katılım payı tahsil edilmez.

Madeni yağların araç üreticilerine satışının gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ödenecek midir?

Madeni yağların, piyasaya arz edilecek araçlarda orijinal eşya/parça olarak kullanılması şartıyla madeni yağları piyasaya sürenler ve araç üreticileri tarafından beyan yapılır, ancak bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmez. Münferit olarak piyasaya arz edilen madeni yağlar için geri kazanım katılım payı beyanı yapılır ve geri kazanım katılım payı ödenir.

Madeni yağların trafo üreticilerine satışının gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ödenecek midir?

Trafo ek-1 sayılı listede yer alan bir ürün olmadığı için madeni yağların trafo üreticilerine satışının gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ödenecek ve beyan yapılacaktır.

Madeni yağların kauçuk üreticilerine satışının gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ödenecek midir?

Kauçuk ek-1 sayılı listede yer alan bir ürün olmadığı için madeni yağların kauçuk üreticilerine satışının gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ödenecek ve beyan yapılacaktır.

Madeni yağların ithal edildikten sonra ihraç edilmesi durumunda geri kazanım katılım payı ödenecek midir?

İhracat ile ihraç kayıtlı satışlar geri kazanım katılım payı uygulamasından muaf tutulmuştur. Bununla beraber, ithal edilerek geri kazanım katılım payı yükümlülüğü "serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi" itibarıyla oluşmuş ve serbest dolaşıma konu edilmiş madeni yağ için geri kazanım katılım payı beyan ve ödemesi gerçekleştirilir.

"Geri Kazanım Katılım Payına Tabi Ambalajların Tanımlanması" başlıklı bölümünün "Ambalaj Tanımına Uyan Ürünler" alt başlıklı bölümünde Kriter 1 de; Başka bir ürün/eşya/malzemenin kullanım ömrü boyunca o ürün/eşya/malzemeleri içinde bulundurmak, desteklemek veya korumak için kullanımı gerekli değilse ambalaj olarak kabul edileceği belirtilmiş ve kriteri sağlamayanların asıl ürün/eşya/malzemenin orijinal parçası olarak kabul edileceği ve ambalaj olarak tanımlanmayacağı açıklanmıştır. Bu durumda bitkisel yağların konulduğu kaplar (şişe, teneke vb.) ambalaj malzemesi olarak GEKAP a tabi değil midir?

Bahse konu Kriter 1, ürünün ambalajıyla beraber kullanılarak aynı şekilde bertarafını da kapsamaktadır (çay poşeti gibi). Diğer yandan aynı bölümde ambalaj tanımına uyan ürünler için üç kriter örnekleriyle açıklanmış olup söz konusu kriter ve örnekler halihazırda yürürlükte olan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinden aktarılmıştır. Bitkisel yağ ambalajları Kriter 1'e uymamakta olup bitkisel yağın kendisi geri kazanım katılım payına tabi bir ürün olduğu için birincil ambalajı için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamakla beraber kullanılan diğer ambalajları için beyan ve ödeme yükümlülüğü vardır.

IBC tanklar ile bitkisel yağ ithalatı gerçekleştirilmesi ve ithal edilen bitkisel yağların, yurt içindeki tesislere çeşitli ebatlarda ambalajlara (şişe, teneke vb) doldurarak piyasaya arz edilmesi durumunda bitkisel yağın ambalajı için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmakta mıdır?

Uygulamada geri kazanım katılım payı tahsil edilen ürünlerin birincil ambalajından GEKAP alınmayacağı hususu düzenlenmiş olup üründen GEKAP alınmıyorsa birincil ambalajdan GEKAP alınmaktadır. Bu durumda IBC tanklarla ithal edilen bitkisel yağın ithalatçısının "bitkisel yağ" için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmakta olup IBC tanktan geri kazanım katılım payı alınmamaktadır. Bu bitkisel yağın, yurt içinde ambalajlanarak piyasaya sürülmesi durumunda bitkisel yağ için geri kazanım katılım payı ödemesi yapılmayacağından birincil ambalajı dahil tüm ambalajları için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmaktadır.

Usul ve esaslarda verilen örneklerde " gerçek/tüzel kişileri arasında yapılacak herhangi bir sözleşmede aksi bir durum belirtilmediği sürece; piyasaya arz edilen içeceğin ambalajı için gerçek/tüzel kişisi piyasaya süren,gerçek/tüzel kişisi ise tedarikçidir." gibi açıklamalar yer almaktadır. Tarafların kendi aralarında yapacakları sözleşmelerle GEKAP mükellefi değiştirilebilir mi?

Tedarikçiler ile piyasaya sürenler arasındaki işlemlerde sadece ikincil ve üçüncül ambalajlar için sözleşme içeriği dikkate alınmıştır. Asıl ürünler ve birincil ambalajlara yönelik tedarik sözleşmeleriyle bu yönde bir düzenleme yapılması mümkün olmayıp piyasaya arz edilen ambalajlı ürünün ambalajı için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü o ürünü kendi adı/markasıyla piyasaya sürendedir.

Yönetmelikte yer alan yeminli mali müşavir incelemesi ile bağımsız denetim kuruluşlarına inceletme işlemlerinin ne zaman gerçekleştirilmesi gerekmektedir?

Geri kazanım katılım beyannamelerine yönelik Yeminli Mali Müşavirlere yaptırılacak inceletme ve/veya doğrulatma işlemleri ile bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırılacak inceletme işlemleri Bakanlıkça gerekli görülerek talep edilmesi halinde yaptırılarak Bakanlığa sunulmalıdır.

İşletmenin muhasebe kayıtları ve muhasebe hesap planında yer almayan ürünlere ve kullanılan ambalajlara ait adet, ağırlık, sayı vb. bilgiler hakkında beyan ve bildirimde bulunulacağı göz önünde bulundurulduğunda bu durumda meslek mensupları mı sorumlu olacaktır?

Yönetmelikte meslek mensuplarına yönelik bir ifade ya da düzenleme bulunmamakta olup meslek mensuplarına getirilen yükümlülükler Hazine ve Maliye Bakanlığı uhdesindedir. Bakanlığımızca geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumlu olarak piyasaya süren gerçek/tüzel kişiler esas alınmaktadır.

Muhasebe sorumlusu tanımında 3568 sayılı yasaya göre ruhsat almış meslek mensubu olması şartı yer almamaktadır. Bununla beraber meslek mensubu olmayan bir kişinin muhasebe konusunda yetkin ve yetkili olması mı beklenmektedir? Diğer yandan yetkinin verilmesine ilişkin yöntem (karar/tescil/vekâlet gibi) de belirtilmemiştir.

Çevre Kanununa göre geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumlu piyasaya süren gerçek/tüzel kişilerin kendileri olup yapılan her türlü eylemden de bu kişileri sorumlu tutulmaktadır. Piyasaya süren işletmelerin yetki vereceği kişilerin nitelikleri ile yetkilendirme usulü çevre mevzuatı kapsamında düzenlenmemektedir.

Kaynak : Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü – 29 Temmuz 2020